

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Secunda Secundæ Et Tertia Pars Divi Thomæ Complectitvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores, & praxim spectantes, maximè circa
Sacramenta, accuratè declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1664

Sectio I. Vtrùm opera per peccatum mortificata reviviscant per
Pœnitentiam.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13826

dum de exemptione Virginis à debito proximo peccati originalis, sine quibus nec vis hujus objectionis plenè intelligi potest, nec absolutionis.

X. Hæc responsio procedit supponendo opinionem, quod peccatum originale consistat in privatione gratiæ, quæ probabilis est, & satis inter Theologos frequens. Si tamen quis peccatum originale statuat in actu Adami moraliter manente, dupliciter recentiores aliqui respondent argumento, primò, si anima crearetur aliquo tempore priùs quàm uniretur corpori, qui casus idem in se est cum illo, quem ponit Coninck, dicunt, si idem sit peccasse in Adamo ac contrahere peccatum originale, dicunt, inquam, illam animam toto tempore ante unionem cum corpore non esse infectam peccato originali, & hanc propositionem, *Hæc anima peccavit in Adamo*, licet sonet præteritum aut præsens, re tamen verà esse de futuro, & facere hunc sensum, hæc anima quando unietur corpori contrahet peccatum, non minùs quàm si physicè peccasset in Adamo: vel si quis retinere velit sensum præteritum, dicere poterit hanc animam peccasse in Adamo, id est quando Adamus peccavit positum esse titulum ratione cujus hæc anima, quando corpori unietur, contrahet peccatum originale, qui sensus eòdem recidit cum præcedente.

XI. Alius dicendi modus est, si anima crearetur ante unionem ad corpus, toto illo tempore antecedente unionem, fore eam maculatam ratione unionis secururæ cum corpore: unde decre-

tum Dei statui debet hujusmodi, omnis anima, nem ad corpus, quæ est per unionem ad corpus futura alicujus ex posteris Adæ contrahet peccatum originale. Si autem dicant Patres animas contrahere hoc peccatum per unionem ad corpus, est quia de facto nulla existit ante unionem, nil tamen obstat quin contrarium contingat, si Deus præter ordinarium cursum rerum, animam tempore priùs crearet, quàm uniret corpori.

XII. Adde nihilominus, posse pœnam æternam peccato mortali debitam aliquo modo redire; potest enim Deus illam remittere solum conditionatè, nempe si amplius non peccaverit, si tamen postea peccaverit, tunc Deus potest eum in æternum punire ob culpam priùs remissam. In hoc tamen casu non redit intrinsecus reatus, qui nihil differt à peccato, quod non redit, sed hæc obligatio ad pœnam æternam provenit ab extrinsecò, nempe à voluntate Dei, qui sub conditione solum statuit illum hominem ob peccatum illud non punire, nempe si iterum non peccaret; unde posito novo peccato fit iterum priori pœnæ obnoxius.

XIII. Disputari hîc solet à nonnullis, quæ pœna debeatur in inferno peccato veniali cum mortali conjuncto: item utrùm pœna temporalis peccato mortali remisso, aut veniali debita persolvatur in inferno, casu quo quis eâ non solutâ, in mortali decedat. Sed de his commodius postea.

DISPUTATIO NONAGESIMA.

De Reviviscentia Meritorum.

SECTIO PRIM A.

Utrum opera per peccatum mortificata reviviscant per Pœnitentiam?

I. Merita per peccatum mortificata reviviscere, constantè docent Theologi.

RECEPTUM adeo apud Theologos est, merita reviviscere, ut citra temeritatem negari non possit, Auctores gravissimi affirmant. Varia Scripturæ, Conciliorum & Patrum loca quæ ad hoc adferri passim solent, videri possunt apud Suarium relectione de reviviscentia meritorum, disp. primâ, sect. primâ & secundâ, Vasquez primâ secundæ, disp. ducentesimâ vigesimâ primâ, & hîc, quæst. octogesima nonâ, Coninck disput. secundâ de Pœnitentiâ, dub. vigesimo, Tannerum, Maratium, & alios, nos ex iis aliqua subjiciemus.

II. Notandum verò cum Theologis communiter, tria operum nostrorum genera distingui posse, Mortifera, Mortua & Mortificata. Mortifera sunt, quæ vel vitam spiritualem auferunt, si mortalia sint, vel saltem nocent, si solum sint venialia. Mortua illa opera dicuntur, quæ ab homine in

statu peccati mortalis existente eliciuntur. Tandem Mortificata censentur illa, quæ ab homine in statu gratiæ existente elicita verè habebant vitam, licet per peccatum mortale subsequens, vitam quasi expeditam, seu vim perducendi homines ad beatitudinem amittant. Prima non reviviscunt, ut ostensum est: quod idem dicendum de secundis; esto enim mala non fuerint, reviviscere tamen non possunt, cum nihil reviviscere possit, nisi quod vitam habuit; reviviscere enim est vitam amissam recuperare. Tertium ergo operum genus reviviscere,

III. Probatum primò ex illo ad Galatas tertio, ubi lapsis Galatis sic loquitur Apostolus: *O insensati Galata, &c. deinde, Sic stulti estis, ut cum Spiritu ceperitis, nunc carne consummemini*, & statim ad rem nostram, *Tanta passi estis sine causâ, si tamen sine causâ*: quod propterea, ait Sanctus Hieronymus in hunc locum, dixit Apostolus, ut significaret eos, si respicerent priora merita per pœnitentiam recuperaturos. Confirmatur ex illo Joëlis secundo: *Reddam vobis annos quos comedit locusta & bruchus*, qui etiam locus à Sancto Hieronymo intelligitur de meritis per pœnitentiam recuperandis.

Secundo

IV.
*Uterius ex
 Epistola ad
 Hebraeos
 ostenditur
 merita re-
 viviscere.*

Secundò probatur ex loco illo ad Hebræos sexto, quem fusissimè prosequitur Suarez citatus, sect. primâ. Scribens itaque Apostolus ad Hebræos, inter quos multi jam in peccatum, post bona opera prius facta, lapsi fuerant, ut affirmat Sanctus Chrysostomus, Sanctus Athanasius, & alii Patres apud Suarium, ut illos, sicut & Galatas ad Pœnitentiam ex recordatione priorum honorum operum alliciat, & eos qui jam à peccato surrexerant, in bono confirmet, sic eos alloquitur: *Non est injustus Deus, ut obliviscatur operis vestri, & dilectionis, quam ostendistis in nomine ipsius, qui ministrastis Sanctis, & ministratis. Quibus dicit Apostolus injustum fore Deum, si obliviscatur, non solum operum, quæ tunc faciebant post respiscenciam, sed etiam si oblivisceretur eorum, quæ ante lapsum fecerant, ergo illis post respiscenciam præmium debetur, alioqui injustus non foret Deus, illorum non recordando, & consequenter nec illa remunerando.*

V.
*Doctrina de
 reviviscen-
 tia merito-
 rum tradi-
 tur à Con-
 cilio Tri-
 dentino.*

Quæ Apostoli explicatio, ut notant omnes, optimè confirmatur ex Concilio Tridentino, sessione sextâ, capite decimo sexto, ubi ait, iustificatis omnibus, sive acceptam gratiam perpetuò conservaverint, sive amissam recuperaverint, proponenda esse hæc Apostoli verba, ut animentur scilicet, ad perseverandum in bonis operibus, eaque ferventiùs exercenda, quod nimirum nulum opus factum in nomine Dei sine fructu sit, sive per peccatum interrumpatur illius valor, sive non. Imo cum Concilium dicat, utriusque hominum generi proponendum hoc dictum Apostoli, nempe & iis qui nunquam gratiam per bona opera acquisitam perdididerunt, & iis qui amissam recuperaverunt, indicat Apostolum alloqui omnes in illâ Ecclesiâ, & particulam ministrastis applicare iis qui erant adhuc in peccato, aliam verò, nempe ministratis, iis qui jam in gratiâ existebant; licet hæc sint hujus particulæ explanationes, quæ videri poterunt in Suario citato, numero vigesimo sexto.

VI.
*Hoc ipsum,
 merita scilicet
 reviviscere, aper-
 te ex alio Tri-
 dentini loco
 ostenditur.*

Tertiò idem probatur ex Concilio Tridentino, sess. sextâ, capite decimo sexto citato, ubi sic habet: *Nihil ipsis iustificatis amplius deesse credendum est, quo minus plenè illis quidem operibus, quæ in Deo sunt facta, divina legi pro hujus vita statu satisfecisse, & vitam æternam suo etiam tempore, si tamen in gratiâ decesserint consequendam, verè promeruisse censeantur. Ubi cum Concilium nihil aliud requirat ut opera in Deo facta, hoc est ab homine in gratiâ Dei existente vitam æternam consequantur, quàm ut qui ea fecerint, in gratiâ decedat, aperte sequitur ejusmodi opera, si forte per peccatum exciderint, reviviscere, alioqui ob illa qui in gratiâ decedunt æternam vitam non consequerentur contra Concilium.*

VII.
*Clarior ad-
 hæc ex eo-
 dem Con-
 cilio eadem
 veritas pro-
 batur.*

His consonant quæ in eodem Concilio habentur eadem sessione, canone trigesimo secundo: *Si quis dixerit iustificatum bonis operibus, quæ ab eo per Dei gratiam & JESU-CHRISTI meritum, cujus vivum membrum est, sunt, non verè mereri augmentum gratiæ, vitam æternam, & ipsius vite æternæ, si tamen in gratiâ decesserit, consecutionem, atque etiam gloriæ augmentum, anathemast. ubi, ut benè notant aliqui, ad hoc ut per hæc opera vitam æternam & gloriæ augmentum consequantur homines, non requiritur à Concilio ut gratiæ continuationem non interruperint, sed solum ut in gratiâ decedant, ergo hoc solo posito priora merita habebunt hunc effectum.*

SECTIO SECUNDA.

Utrum merita reviviscant ex Misericordiâ, an ex Iustitiâ.

NOTANDA hic imprimis ratio cur merita, quamvis peccatum aliquod mortale interveniat, non destruantur, sed solum mortificentur, & consequenter peccato per gratiam ablato reviviscant. Ratio itaque est, quia ut docet Concilium Tridentinum sessione sextâ, capite illo decimo sexto, & canone trigesimo secundo, jus quod habet homo ad gloriam ex meritis, est solum conditionatum, nempe si in gratiâ decesserit, unde quantumcumque peccatum grave interveniat; non est necessarium merita omnino tolli, cum simul cum peccato, & actuali dignitate ad odium stare possit dignitas conditionata ad præmium, unde licet per peccatum subsequens merita mortificentur, seu non sint expedita ad obtinendum præmium, cum conditio una desit, nempe ut per gratiam tollatur obex peccati, destrui tamen omnino per peccatum non possunt, cum nunquam tollatur ab illo homine, quo minus dignus sit præmio, si in gratiâ decedat juxta Tridentinum.

Dices: Ergo nec peccatum destruitur absolute per gratiam, cum peccatum non reddat hominem dignum penâ æternâ, nisi solum conditionatè, nempe si ad mortem usque in eo permanferit. Respondetur negando consequentiam; peccatum enim est absoluta dignitas ad odium Dei, & penam æternam: etsi autem hæc de facto non infligetur, nisi post mortem, peccatum tamen meretur ut homo ratione illius omni auxilio gratiæ, seu favore supernaturali orbetur, & consequenter constituitur in termino damnationis, quare non solum conditionatè, sed absolute reddit hominem dignum odio & penâ æternâ, sicque per gratiam subsequentem destruat necesse est, cum simul esse nequeat quis actu gratus Deo, & actu dignus odio. plura hæc de re disputatione sequente.

Querimus ergo, Utrum merita reviviscant ex misericordiâ, an ex iustitiâ? Magna hic intercedit inter P. Vasquez & P. Suarez controversia, ille enim hic, quæst. octogesima nonâ, dub. 1. & primâ secundæ, disp. ducentesimâ vigesimâ primâ, cap. tertio & quarto affirmat, licet intervenire debeat misericordiâ in radice, seu ut homo peniteat, positâ tamen penitentia, ita necessariò ait redire, seu reviviscere merita præcedentia, ut omnino nequeant impediri quo minus homini illi restituantur. Pater Suarez verò relectione supra citatâ, disp. 1. sect. 3. esto quandam aptitudinem seu dignitatem in meritis positâ penitentia agnoscat ad reviviscenciam, seu ut acceptari à Deo possint merita ad præmium, ait nihilominus posse à Deo non acceptari, sicque simpliciter ut redeant requirit Dei misericordiam, non solum in conferendo auxilio ad respiscendum per penitentiam, sed etiam ut positâ penitentia, merita reviviscant.

Ad rectam quæstionis hujus intelligentiam, præ oculis habenda duplex illa acceptio iustitiæ, latæ nimirum, quæ aliud nihil est, quàm quædam connaturalis exigentia alicujus rei, sicut calor ut octo exigit ignem, Sol lucem, &c. ac proinde

I.
*Quam ob
 causam me-
 rita per pec-
 catum mor-
 tale non de-
 struantur,
 sed tantum
 mortificen-
 tur.*

II.
*Obiicit. Ergo
 nec peccatâ
 destruitur
 per gratiam
 absolutè.*

III.
*Circa reviviscenciam
 meritorum,
 ex iustitiâ
 an ex mis-
 ricordia, duo
 opposita sunt
 Theologarum
 sententia.*

IV.
*Notandum
 ex dictis,
 duplicem
 dari accep-
 tionem iusti-
 tiæ.*